

Další zprávy

Časopis pro pěstování matematiky, Vol. 88 (1963), No. 3, 384--386

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/117461>

Terms of use:

© Institute of Mathematics AS CR, 1963

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

priestorov uvedená nutná a postačujúca podmienka, aby $(n + 4)$ -uholník bol vpísaný do racionálnej normálnej krivky n -rozmerného projektívneho rozmeru.

E) Z posledného okruhu otázok, ktorými sa autor zaoberal a na ktorých stále do-
tiaľ pracuje, vyšlo zatiaľ pojednanie [10] o deskriptívnej geometrii v n -rozmernom
priestore, vybudovanej novou axiomatickou metódou.

Prof. dr. Ján Srb je typ človeka-matematika, ktorý sa vypracoval zo stredoškolského
profesora na profesora univerzitného. Svojou húževnatosťou a pracovitosťou bol vždy
vzorom svojim spolupracovníkom. Svoje pedagogické a vedecké skúsenosti vždy
s veľkou ochotou odovzdával svojim spolupracovníkom a žiakom. Keď bolo potrebné
posilniť Katedru matematiky PFUK v Bratislave, neváhal v roku 1954 odísť z Brna do
Bratislavy. V Bratislave sa ochotne podieľal nielen na pedagogickom procese a na
budovaní fakulty, ale predovšetkým na výchove vedeckého dorastu. V tejto práci aj
teraz pokračuje.

Želáme jubilantovi ešte veľa úspešných rokov v učiteľskej i vedeckej činnosti.

SEZNAM VĚDECKÝCH PRACÍ PROFESORA JÁNA SRBA

- [1] O rozkladu rovinných kolineací v produkt harmonických homologií. Časopis pro pěstování mat. a fys., 65, 1936, 77–83.
- [2] Poznámka k článku „O rozkladu rovinných kolineací“. Časopis pro pěstování mat. a fys., 65, 1936, 84–87.
- [3] O rozkladu některých kolineací prostoru $2n$ -rozměrného v produkt harmonických homologií. Časopis pro pěstování mat. a fys., 67, 1938, 256–262.
- [4] Několik konstrukcí kvadratické nadplochy čtyřrozměrného prostoru ze 14 bodů. Časopis pro pěstování mat. a fys., 67, 1938, 203–208.
- [5] Lineární konstrukce kvadratické nadplochy n -rozměrného prostoru z $\frac{1}{2}n(n+3)$ bodů. Časopis pro pěstování mat. a fys., 70, 1941, 53–67.
- [6] Autopolární normální jehly polárnosti n -rozměrného prostoru. Časopis pro pěstování mat. a fys., 72, 1947, 49–59.
- [7] Afinní klasifikace nadkvadrik. Acta facultatis rerum naturalium universitatis Comenianae, T. I, 1956, 29–40.
- [8] $(n+4)$ -úhelník vepsaný racionální normální křivce n -rozměrného prostoru. Časopis pro pěstování mat. a fys., 73, 1948, 93–98.
- [9] Rozšíření Pascalovy věty na racionální normální křivku n -rozměrného projektivního prostoru. Acta facultatis rerum naturalium universitatis Comenianae, T. I, 1956, 169–177.
- [10] Deskriptivní geometrie n -rozměrného prostoru, I. Prvá část vyšla v Acta facultatis rerum naturalium universitatis Comenianae, T. II, 1957, 15–20.

ZPRÁVA O POBYTU DVOU MATEMATIKŮ Z NDR V ČSSR

Ve dnech 4. až 10. března 1963 navštívili Prahu dr. W. DÜCK a dr. H. SCHEMEL, pracovníci Ústavu aplikované matematiky a mechaniky Německé akademie věd. Za svého pobytu měli oba hosté řadu rozhovorů s pracovníky Matematického ústavu ČSAV, Ekonomického ústavu ČSAV

a matematicko-fyzikální fakulty Karlovy university a navštívili i některé další ústavy. Na společném semináři MÚ ČSAV a Centra numerické matematiky KU přednesli pak přednášku o některých výsledcích dosažených v poslední době v NDR v oboru numerických metod a v oboru aplikací matematických metod v ekonomii.

Redakce

ZPRÁVA O POBYTU VĚDECKÉHO PRACOVNÍKA MATEMATICKÉHO ÚSTAVU ČSAV VE FRANCII

V roce 1962-63 jsem byl na pozvání profesora J. L. LIONSE ve Francii, v únoru až červnu r. 1962 na universitě v Nancy a v lednu 1963 v Paříži. Stipendium jsem dostával od Centre National de la Recherche Scientifique, organizace se sídlem v Paříži, podléhající Ministerstvu školství.

Těžiště mé práce spočívalo ve spolupráci s prof. J. L. Lionsem. Studoval jsem jeho výsledky z teorie interpolace Banachových prostorů a zajímal se obzvláště o aplikace této teorie na eliptické parciální rovnice. Prof. Lions se zajímal o mé výsledky, týkající se užití Rellichových rovností v teorii eliptických rovnic a Sobolevových prostorů s vahou.

Jiným směrem se rozvinula moje spolupráce s J. Céou, mladším spolupracovníkem prof. Lionse. Zajímali jsme se o teorii diferenčních schémat z hlediska funkcionální analýzy.

V Nancy jsem spolupracoval v semináři E. CARTANA, kde jsem vyslechl řadu zajímavých přednášek z teorie parciálních diferenciálních rovnic. V tomto semináři jsem přednesl dvě přednášky. Ve dnech 9. a 10. června se konalo v Nancy kolokvium „Porýnských matematiků“, kterého jsem se též zúčastnil a přednesl sdělení.

Během dubna a května jsem jezdil pravidelně každý týden do Paříže na seminář L. SCHWARTZE. 25. až 30. června se konalo v Paříži mezinárodní kolokvium o parciálních rovnicích, kterého jsem se zúčastnil. Bylo zde předneseno dvacet hodinových referátů vysoké úrovně, které daly přehled o současném stavu teorie parciálních diferenciálních rovnic. V lednu 1963 jsem přednesl dvě přednášky v semináři L. Schwartze a zúčastnil se semináře J. L. Lionse o numerických metodách.

Za svého pobytu ve Francii jsem napsal dvě práce a další dvě rozpracoval, z nichž jednu ve spolupráci s J. Céou. Během svého pobytu ve Francii jsem se zajímal o politické a kulturní dění v zemi. Se svými přáteli jsem navštívil Vogesy a Alpy, s cestovní kanceláří během pololetních prázdnin Pyreneje.

Jindřich Nečas, Praha

KONFERENCE O DISKRÉTNÍ GEOMETRII V OBERWOLFACHU

Ve dnech 23. až 29. července 1962 konala se v Oberwolfachu v NSR mezinárodní konference o diskrétní geometrii. Předsedal jí prof. dr. Lászlo Fejes Tóth. Dále se jí zúčastnili: H. BIERI, R. BLUM, H. S. M. COXETER, H. T. CROFT, L. DANZER, P. ERDŐS, A. FLORIAN, H. FLORIAN, H. GROEMER, B. GRÜNBAUM, V. KLEE, W. MERETZ, J. MOLNÁR, V. POLÁK, C. A. ROGERS, B. SEGRE, K. SCHÜTTE, B. L. VAN DER WAERDEN a H. ZASSENHAUS. Bylo předneseno celkem 19 referátů s bohatými diskusemi. Konference podala přehled stavu v diskrétní geometrii a nastínila další bádání.

Program *diskrétní geometrie* byl formulován knihou L. Fejese Tótha „Lagerungen in der Ebene, auf der Kugel und im Raum“. Předmětem studia jsou útvary, které mají diskrétní povahu (jako např. diskrétní množiny bodů v E^n — tj. buď konečně mnoho bodů, nebo nekonečně mnoho, ale bez bodů zhuštění, diskrétní množiny oblastí, diskrétní grupy pohybů, polyedry apod.). Tyto útvary se studují s hlediska jistých diskrétních vlastností (např. různé vlastnosti uložení koulí v prostoru, překrytí roviny kongruentními kruhy, vyplnění prostoru krychlemi, různé typy pravidelnosti — pravidelné polytopy, polopravidelné zborčené polyedry v E^4 , procesy symetrizace,

různé systémy geometrických útvarů s vlastnostmi geometricko-kombinatorické povahy — např. Hellyova věta, dále jde o uložení, která jsou stabilní vůči pohybům apod.). Zvláště připadají v úvahu vlastnosti, jejichž extrémním řešením obdržíme konečně mnoho diskrétních útvarů (např. pravidelné polyedry se jeví jako výsledek řešení nějaké extrémní úlohy,¹⁾ nebo je-li každý prvek systému nepostradatelný vzhledem k nějaké kombinatorické vlastnosti — neboli systém je vůči této vlastnosti primitivní; pak nás zajímají vlastnosti, pro něž takových primitivních systémů je jen konečně mnoho, dále např. jde o fixaci (vůči pohybům) hmotných těles systémem pevných bodů umístěných na hranicích těchto těles, kde každý bod je nepostradatelný — takzv. primitivní fixační systémy apod.). Jisté je patrné, že např. otázka rozkladu roviny na topologické kružnice, když z každé vypustíme právě pět bodů, není již povahy diskrétní, i když se používá kombinatorických úvah, kdežto mnohé otázky teorie čísel mají diskrétní povahu (jedna taková otázka řeší např. problém jistého rozkladu E^n na n -krychle). I když tyto otázky spadají do oblasti elementární, kombinatorické a integrální geometrie (isoperimetrický problém), teorie čísel a grafů, přesto se jeví účelné pěstovat tyto otázky jako samostatný oddíl geometrie s jednotnými principy.

Autor této zprávy přednesl na konferenci referát o vlastních výsledcích z teorie polygonů a polytopů (speciálně o nepostradatelných prvcích v diskrétních systémech, o stabilitě, fixaci aj.).

Václav Polák, Brno

PŘEDNÁŠKY A DISKUSE

pořádané JČMF, Matematickým ústavem ČSAV a matematicko-fyzikální fakultou KU
v Praze

- 15. 10. 1962: *Børge Jessen*, Kodaň: Fast periodische Funktionen.
- 8. 11. 1962: *Georgi Galbura*, Bukurešť: Contributions roumaines à la géométrie algébrique.
- 26. 11. 1962: *Luboš Nový*: Číselně teoretické práce J. Ph. Kulika.
- 3. 12. 1962: *Ludvík Janoš*: Zassenhausova konstrukce v grupách a svazech.
- 28. 1. 1963: *Alois Jančík*: Antonín Tichý (1843—1923) a jeho význam pro rozvoj geodézie.
- 4. 3. 1963: *M. Fiedler, M. Katětov, Z. Nádeník, J. Novák, J. Sedláček, I. Vrkoč*: Mezinárodní matematický kongres ve Stockholmu 1962.
- 25. 3. 1963: *Josef Smolka*: P. J. Bočkovič a vývoj fyziky v českých zemích.

Redakce

¹⁾ Právě nyní vychází kniha L. Fejese TÓTHA „Regular Figures“ na toto téma.